

ภาพเด็กและการถอดรหัสความหมายในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์

นางสาวสิริรัตน์ เอื้อน้อมจิตต์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PORTRAYAL OF CHILDREN IN PRIME TIME TELEVISION DRAMA
AND DECODING OF AUDIENCES

Miss Sirirat Eunomjtkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491763

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาพเด็กและการถอดรหัสความหมายในละครโทรทัศน์ช่วงไพร่มาใหม่
นางสาวสิริรัตน์ เอื้อน้อมจิตต์กุล
การสื่อสารมวลชน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยুবล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

น.ส.สิริรัตน์ เอื้อน้อมจิตต์กุล : ภาพเด็กและการถอดรหัสความหมายในละครโทรทัศน์ช่วง
ไพร์มไทม์. (PORTRAYAL OF CHILDREN IN PRIME TIME TELEVISION DRAMA
AND DECODING OF AUDIENCES) อ. ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติ กัณภัย,
255 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์และ
ศึกษากระบวนการสร้างและการถอดรหัสความหมายของผู้ชมทั้งเด็กและผู้ใหญ่

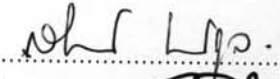
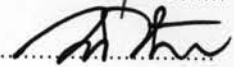
ในการวิจัยได้คัดเลือกละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอภาพเด็กจำนวน 4 เรื่องมาวิเคราะห์ตาม
แนวคิดการเล่าเรื่อง รวมทั้งใช้การจัดสนทนากลุ่มในการศึกษาการถอดรหัสความหมายของผู้ชม

ผลการวิจัยพบว่าภาพเด็กในละครถูกกำหนดด้วยการวางโครงเรื่องโดยเป็นภาพเด็กหญิง
และชายจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางและเป็นคนกรุงเทพมหานคร แสดงบทบาท
เป็นเด็กดีทั้งหมดและเล่าโดยผ่านมุมมองแบบผู้ใหญ่มองเด็ก โดยมองว่าเด็กเป็นฝ่ายรับ เห็นได้
จากบทสนทนาของเด็กที่แสดงความหมายเรื่องการอบรมสั่งสอนเป็นหลัก รองลงมาคือความสำนึก
และการตัดสินใจผิด สำหรับฉากของเด็กส่วนใหญ่เป็นสถานที่ของครอบครัวและสถานที่ของผู้
ผู้ใหญ่ ได้แก่บ้านและสถานที่ทำงาน ซึ่งฉากที่ไม่หลากหลายยังแสดงถึงการด้อยความสำคัญของ
เด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์

ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างภาพเด็กได้แก่ผู้ประพันธ์เรื่อง ผู้เขียนบทและผู้กำกับ โดย
ผู้ประพันธ์เรื่องเป็นผู้ริเริ่มกำหนดภาพเด็กในบทประพันธ์โดยการวางโครงเรื่อง ผู้เขียนบทเป็นผู้ให้
รายละเอียดเรื่องบุคคลิกลักษณะ บทสนทนา การกระทำและปฏิสัมพันธ์กับตัวละครอื่นๆ ขณะที่ผู้
กำกับมีส่วนในการคัดเลือกนักแสดงเด็กโดยคัดเลือกจากความสามารถและความเหมาะสมกับ
บทบาท ตลอดจนตีความภาพเด็กจากบทละครและปรับเปลี่ยนเพิ่มลดตามความเหมาะสม
ในขณะที่ถ่ายทำ

นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและผู้ใหญ่สามารถถอดรหัสความหมายเรื่องความสำนึกที่ดีได้
มากที่สุด รองลงมาคือการตัดสินใจผิดและการอบรมสั่งสอน โดยผู้ใหญ่ถอดรหัสความหมายจาก
การสังเกตรายละเอียดอื่นๆ ร่วมด้วย ได้แก่ จาก การแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบฉาก ขณะที่เด็ก
สนใจเรื่องการกระทำ บทสนทนาและปฏิสัมพันธ์ของเด็กในละครเป็นหลัก

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2549.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4785132028: MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: PORTRAYAL / DECODING / CHILDREN / TELEVISION DRAMA

SIRIRAT EUNOMJITKUL: THE PORTRAYAL OF CHILDREN IN PRIME TIME
TELEVISION DRAMA AND DECODING OF AUDIENCES.

ADVISOR: ASSOC.PROF. KITTI GUNPAI, Ph.D., 255 pp.

This study aims to analyze the portrayal of children in prime time television dramas and investigate the decoding of such portrayal by both child and adult audiences. Four television dramas portraying children were analyzed, using Narrative Theory. Also, group discussions were conducted on the audiences' decoding.

The results were as follows. The portrayal of children in those dramas was determined by plots, in which boys and girls were depicted almost equally. In addition, they appeared to be in middle-class families in Bangkok. Also, they were all portrayed as good children from the adults' point of view. Furthermore, they seemed to be taking passive roles, indicated by their conversations which emphasized socialization, conscience, and moral judgment, respectively. Moreover, they appeared only limitedly in the space of families and adults such as at the houses and workplaces, suggesting their insignificant roles in these dramas.

A further analysis shows that the portrayal of children lied in the hands of authors, scriptwriters, and directors, respectively. Firstly, the authors included the portrayal of children in their plots. Then, the scriptwriters filled in the characteristics of children in terms of their personalities as well as conversations and interactions with other characters. Finally, the directors cast child actors/actresses, construed the portrayal of children from scripts, and adjusted their roles as appropriate.

In terms of decoding, child and adult audiences were both able to decode the meanings related to conscience, moral judgment, and socialization, respectively. However, whereas child audiences decoded from the actions, conversations and interactions of the children in the dramas, adult audiences also decoded from other components such as the settings, costumes, and props.

Department.....Mass Communication.....

Student's signature.....*Sit Bil*.....

Filed of study....Mass Communication.....

Advisor's signature.....*K. Gunpai*.....

Academic year.....2006.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติ กันภัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สำหรับคำแนะนำ กำลังใจและกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า และขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ กรรมการวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าและให้คำแนะนำเพิ่มเติมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังต้องกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการทำวิทยานิพนธ์ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในภาควิชาการสื่อสารมวลชน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณสมภพ ผูกพันน้อย คุณวรวิทย์ ศรีสุภาพ คุณบุตร์รัตน์ บุตรพรหม คุณชูศักดิ์ สุธีธรรม คุณพิง ลำพระเพลิง คุณนภดล มงคงพันธ์ คุณศุภาหัสต์ บุษปะเกศ คุณวีระชัยรุ่งเรืองและคุณเจษฎา ปลอดภัยที่กรุณาให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งบอกเล่าประสบการณ์ทำงานอันมีค่าเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างมาก

บุคคลสำคัญที่ไม่อาจขาดได้ ขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่มีความรักความเข้าใจและให้โอกาสลูกได้เรียนและเลือกทำงานในเส้นทางที่รัก รวมทั้งขอบคุณเฮียป๊อป เจ้ปู เจ้ปลา โดยเฉพาะป๊อปป๊อ น้องสาวที่น่ารักที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสม่ำเสมอ ขอบคุณจอมที่ร่วมเดินทางเคียงข้างกัน ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและไม่เคยทิ้งกัน บ๊ยะจ่างที่ทำให้ทุกๆ วันเป็นวันที่น่าอยู่และเก่งสำหรับเสปียงอาหารและคอยอำนวยความสะดวก

เพื่อนๆ สาธิตเพชรฯ ทุกคน นิง เมย์ ต้ม หญิง กบ หนู เล็ก หยกและสันที่คอยรับฟัง แนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอ เพื่อนๆ MC#14 ที่เรียนมาด้วยกันทุกคน กุล จ๋า นิค พีบีค ต่วย อู๋ เก๋ หยิน ปุย ดอง พีโต ฯลฯ ที่ร่วมเดินทางและไม่เคยทิ้งกันและเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ของคณะที่ช่วยเหลือผู้วิจัยมาตลอด

ขอบคุณคุณละลิตา จันทศาสตร์โกศลที่จุดประกายให้ผู้วิจัยรักการเขียนบทละครโทรทัศน์จนเป็นที่มาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ กลุ่มช่างปั้นเรื่องและสับประรดหรรษาที่ทำให้ชีวิตการทำงานมีความสุขทุกวัน โดยเฉพาะพี่หนึ่งที่ให้โอกาสและความเมตตาแก่ผู้วิจัยเสมอมาและพี่เอที่คอยรับฟังสารพันปัญหา

สุดท้ายผู้วิจัยต้องขอขอบคุณทุกคนที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ สำหรับผู้วิจัยแล้วการทำวิทยานิพนธ์เปรียบเหมือนการเดินทาง ทำให้ผู้วิจัยเรียนรู้ว่าทุกการเดินทางให้ความรู้ ประสบการณ์และความทรงจำอันมีค่าเสมอ ขอเพียงอย่ากลัวที่จะก้าวไปข้างหน้าและเริ่มต้นออกเดินทาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาที่วิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 ข้อเสนอพื้นฐานของการวิจัย.....	7
1.6 นิยามศัพท์.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องภาพสะท้อน.....	10
2.2 แนวคิดการใส่รหัสและการถอดรหัส.....	17
2.3 แนวคิดกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์.....	20
2.4 แนวคิดเรื่องการเล่าเรื่อง.....	26
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	36
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
3.5 การนำเสนอผลการวิจัย.....	42

4. ภาพเด็กและกระบวนการสร้างในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์	
4.1 กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์.....	43
4.2 กระบวนการสร้างภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	46
4.2.1 ราชนิหยมอลำ.....	46
4.2.2 สองเรานิรันดร.....	57
4.2.3 รักของนายดอกไม้.....	65
4.2.4 สืบสาวราวรัก.....	72
4.2.5 วิเคราะห์กระบวนการสร้างภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	79
4.1 การวิเคราะห์ภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	83
4.3.1 ราชนิหยมอลำ.....	83
4.3.2 สองเรานิรันดร.....	94
4.3.3 รักของนายดอกไม้.....	104
4.3.4 สืบสาวราวรัก.....	110
4.3.5 บทวิเคราะห์ภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	121
5. การถอดรหัสความหมายภาพเด็กของผู้ชม	
5.1 ราชนิหยมอลำ.....	134
5.2 สองเรานิรันดร.....	157
5.3 รักของนายดอกไม้.....	175
5.4 สืบสาวราวรัก.....	190
6. สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	224
6.1.1 การศึกษากระบวนการสร้างภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	224
6.1.2 ภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	225
6.1.3 การถอดรหัสความหมายของผู้ชมต่อภาพเด็กในละครโทรทัศน์ ช่วงไพร์มไทม์.....	229
6.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและกระบวนการสร้างภาพเด็ก ในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์.....	231
6.1.5 ภาพเด็กในละครโทรทัศน์ช่วงไพร์มไทม์กับการถอดรหัสของผู้ชม.....	232

6.1.6 กระบวนการสร้างภาพกับการถอดรหัสของผู้ชมต่อภาพเด็ก ในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	232
6.2 อภิปราย.....	233
6.3 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	234
6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตละครโทรทัศน์.....	234
6.5 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต.....	234
รายการอ้างอิง.....	235
ภาคผนวก.....	237
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	246

บทที่	หน้า
4.1 ตัวอย่างกระบวนการสร้างภาพเด็กในละครโทรทัศน์เรื่องราชินีหมอลำ.....	53
4.2 ตัวอย่างกระบวนการสร้างภาพเด็กในละครโทรทัศน์เรื่องสองเรานีรันดร.....	60
4.3 ขั้นตอนการประพันธ์เรื่อง.....	80
4.4 ขั้นตอนการเขียนบทละครโทรทัศน์.....	81
4.5 ขั้นตอนการถ่ายทำและกำกับการแสดง.....	82
4.6 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากโครงเรื่องละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	121
4.7 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากแก่นเรื่องของละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	122
4.8 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	123
4.9 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากลักษณะตัวละครในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	124
4.10 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากบทสนทนาในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	126
4.11 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากฉากในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	127
4.12 การวิเคราะห์ภาพเด็กจากมุมมองการเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ช่วงไพรม์ไทม์.....	129
5.1 เปรียบเทียบการถอดรหัสความหมายของผู้ชมเด็กและผู้ใหญ่.....	221